N°. 28. 1857.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 5 APRIL.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den April.

Hoewel het niet betwijfeld wordt of het Wetgevend Ligchaam zal ten slotte, na het ontvangen der gevraagde inlichtingen, de begrooting voor 1858 goedkeuren, zijn de bedenkingen, daartegen in de afdeelingen gemaakt, nogtans vrij ernstig. Zij betreffen hoofdzakelijk deze drie punten: het budget levert alleen een batig slot op door het verzwijgen der over 1857 en 1858 aan de spoorwegmaatschappijen verschuldigde sommen, ten bedrage van 42 millioen francs. Indien de inkomsten en de uitkomsten voor de toekomst te dien opzigte zoo voordeelig en zoo gunstig zijn, waarom wordt dan eene nieuwe belasting op de roerende goederen voorgeslagen? En, ten derde, indien het behoud des vredes meer en meer verzekerd is, waarom is dan het effectief der krijgsmagt voor 1858 grooter dan dat in 1857 gesteld?

— De *Moniteur* deelt een Keizerlijk besluit mede, waarbij te Algiers een Arabisch-Fransch collegie wordt gevestigd. Alleen Muzelmansche leerlingen zullen in het collegie kunnen inwonen; doch Europeanen zullen den cursus echter ook kunnen bijwonen. 150 Leerlingen zullen er op kosten van den Staat en van het plaatselijk budget worden onderhouden.

— Ter vervanging van den graaf *de Salvandy* heeft de Fransche Akademie tot lid verkozen den heer *Emile Augier*; hij erlangde 19 stemmen, terwijl de heer *V. de Laprade* 18 stemmen op zich had vereenigd.

Door de erfgenamen van prins *Eugenius* wordt den uitgever der gedenkschriften van den Hertog van Ragusa een proces aangedaan, daar zij hem willen noodzaken de smadelijke uitdrukkingen nopens genoemden Prins uit het werk weg te laten.

— *Le Pays*, een ministerieel blad van Parijs, bevestigt het berigt uit Denemarken, in zijn geschil met Duitschland betrekkelijk de Hertogdommen, de ondersteuning van het Fransche gouvernement ingeroepen heeft. Het blad ziet daarin een nieuw bewijs voor de waarheid der opmerking, dat *Napoleon III* de scheidsregter van Europa geworden is.

— Dingsdag is te Parijs, gelijk de telegraaph meldt, door de conferentie ter regeling der politieke gesteldheid van Neuchâtel weder eene zitting gehouden. Het *Journal des Débats*, zegt dat de afdoening dier aangelegenheid alleen nog door verschil van gevoelen over een finantieel punt vertraagd werd.

— Blijkens een telegraphisch berigt uit Madrid van 28 Maart scheen het gouvernement over den uitslag der verkiezingen, zoo ver die reeds bekend waren, tevreden te zijn. Het gerucht zeide, dat er omtrent de verkiezingen en andere aangelegenheden oneenigheid in den ministerraad ontstaan was, maar dit werd door het officiele dagblad van Madrid stellig tegengesproken.

Een door de ministeriele dagbladen van Parijs medegedeeld schrijven uit Cadix meldt dat eene korvet en twee brikken, deel uitmakende van de naar Mexico bestemde expeditie, den 26sten Maart jl., op een uit Madrid ontvangen bevel, in zee gegaan en naar de Havannah gestevend zijn.

ENGELAND.

LONDEN, den 1sten April.

Volgens de berekening van de *Morning Herald*, die den uitslag der verkiezingen in de steden welke de behoudende partij zijn toegedaan daaronder begrepen, zal de Regering door de ontbinding van het Parlement wel aan den eenen kant 25 hare staatkunde toegedane leden gewonnen, maar er aan den anderen kant 30 verloren hebben, zoodat hare kracht met 5 stemmen verminderd zou zijn. Daarentegen schrijft de *Times* het Kabinet eene aanwinst van 10 leden, de *Globe* eene aanwinst van 21 leden toe. Naar de berekening van den *Morning Post*, eindelijk, zullen in het nieuwe Lagerhuis 230 liberalen, 101 behoudsmannen en 47 liberale behoudsmannen zitting hebben.

— De ministeriele bladen van Londen geven in hun nommer van jl. Woensdag eene lijst van de leden van het nieuwe Lagerhuis, wier verkiezing bekend was; daarop worden 293 liberalen en 178 conservativen geteld. Er is echter onder de beide partijen menigeen, van wien nog niet met zekerheid kan gezegd worden, of en in hoe verre hij het ministerie *Palmerston* zal ondersteunen.

De met de landpost ontvangen berigten uit Hongkong van 15 Februarij, uit Bushire van dezelfde dagteekening, en uit Bombay van 5 Maart jl., behelzen, volgens eene bij de Londensche *Times* per telegraaph uit Triest ontvangen mededeeling, hoofdzakelijk het volgende:

Den 8sten Februarij is door Engelsche troepen, onder bevel van den generaal *Gutram*, te Khooshab eene belangrijke overwinning behaald op de Perzen, die door Soojah-ool-Moolk aangevoerd werden. Den 3den Februarij was eene Engelsche expeditie, bestaande uit 419 man kavallerie en 1800 man infanterie met 18 stukken geschut, van Bushire uitgerukt; in 41 uren bereikte zij de Perzische verschansingen te Boorazjoon, op eenen afstand van 46 mijlen; doch de vijand nam van daar de wijk naar het gebergte, met achterlating van zijnen voorraad ammunitie en leeftogt, die vernield werd. Twee dagen later begonnen de onzen den terugtogt. In den nacht werd door den vijand een aanval ondernomen, maar zonder gevolg. Den 8sten, bij het aanbreken van den dag, werd het Perzische leger, bestaande in omstreeks 6000 man met 5 stukken geschut, door de Britsche kavallerie en artillerie aangevallen en geheel uiteengedreven. De vijand verloor 700 dooden, 100 gevangenen en 2 stukken geschut. Aan onze zijde bestond het verlies slechts in 10 gesneuvelden en 62 gewonden. Den 10den Februarij is onze expeditie naar Bushire teruggekeerd.

» In China waren sedert de afzending der laatstvorige berigten geene nieuwe vijandelijkheden voorgevallen, behalve een aanval op de Chinesche vaartuigen op de rivier van Canton. De Britsche admiraal *Seymour* wachtte te Hongkong op versterkingen. De Chinesche bakker *Allum* en de met hem gevatte personen waren voor den regter te Hongkong beschuldigd van poging tot vergiftiging, maar vrijgesproken geworden.

— Uit Hong-Kong wordt van den 14den Februarij geschreven dat het Fransche schip *Anais*, dat den 29sten Januarij met koelies van Swatow naar Havanna was vertrokken, den volgenden dag door de koelies overmeesterd en op Breakerspunt, 120 Engelsche mijlen van Hong-Kong op strand gezet was, waar het geheel uit elkander zou slaan. De kapitein, stuurman en supercarga waren vermoord.

BELGIE.

BRUSSEL, den 3den April.

De Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft zich in hare zitting van 30 Maart jl. nagenoeg eenstemmig vereenigd met de door het gouvernement voorgedragen wet, houdende bepalingen tot duurzame verhooging van de bezoldiging der staatsambtenaren van minderen rang. Daarbij is ten laste der begrooting van het loopende jaar eene som van 1,590,000 francs beschikbaar gesteld om de jaarwedden van personen in 's lands vaste dienst, welke minder dan 1600 francs bedragen, te verhoogen, zullende zij echter in geen geval boven dit cijfer mogen klimmen.

— In de vorige week zijn in de fabriekstad Doornik wanordelijkheden voorgevallen. De voorstanders der handelsvrijheid wilden openlijk voor de verbreiding hunner begrippen werkzaam zijn; maar dit is door volkshoopen, vooral uit fabriek-arbeiders bestaande, geweldadig belet. Men had aan de menigte diets gemaakt dat de voorstanders der handelsvrijheid handlangers van de Engelschen waren, en opkoopers die den arbeidsman willen uithongeren, enz.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den April.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 25sten Maart 1857, n°. 63, goedgevonden te benoemen, bij het wapen der infanterie, tot 2den luitenant de sergeanten *W. F. Boten*, en *C. N. Buser*, beiden van het 3de regement infanterie, met bepaling dat zij overeenkomstig art. 5 van het besluit van 20sten December 1851, n°. 73, voor den tijd van vijf jaren bij de landmagt in West-Indie zullen worden gedetacheerd.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 31sten Maart 1857, n°. 83, goedgevonden te benoemen, bij het wapen der infanterie, bij den staf van het wapen, tot kapitein van de 3de klasse den 1sten luitenant *L. van den Tol*, van dien staf, werkzaam bij de Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt.

— Zijne Excellentie de Minister van Kolonien heeft den heer Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, onder dagteekening van 27 dezer, zijne inlichtingen wegens het reglement op de drukwerken in Nederlandsch Indie doen toekomen. Zoo als bekend is had genoemde Kamer, in hare zitting van 9 maart laatstleden, op voorstel eener commissie uit haar midden, besloten tot het zenden van een afschrift aan den Minister van het den 6den Maart uitgebragt verslag te dier zake, ten einde hem in de gelegenheid te stellen nadere inlichtingen aan de Kamer te geven. De Regering, dus wordt er het nu toegezonden stuk gezegd,

grijpt deze gelegenheid met welgevallen aan. Ziet ook zij door het uitgebragt verslag alleen den grond voor verder onderzoek gelegd, dubbel aangenaam is het haar, tot beantwoording der vraag of die grond goed gekozen is de eerste bijdrage te mogen leveren. Het uitvoerig stuk dient hoofdzakelijk tot wederlegging van het oordeel der commissie dat het reglement op de drukwerken in Nederlandsch Indië niet aan den eisch van art. 110 van het Indisch Regeringsreglement voldoet, en ten betooge dat het, in ieder opzigt, met dat artikel overeenstemt.

Gezegde stukken, na gedrukt te zijn geworden, zijn vervolgens aan de leden rondgedeeld. Ingevolge het door die vergadering genomen besluit zijn die inlichtingen door den Voorzitter der Kamer dadelijk in handen gesteld van de bijzondere commissie, die zich met het onderzoek van deze zaak heeft bezig gehouden, en thans ook de nadere inlichtingen in overweging nemen zal. Zoodra de commissie met haar nader rapport zal gereed zijn, zal ook dit stuk worden gedrukt en rondgedeeld. Daarna zal de Kamer onmiddellijk worden bijeengeroepen, om over het bedoelde gewigtige onderwerp van het drukpers-reglement te beraadslagen. Naar de in omloop zijnde geruchten mag men het daarvoor houden, dat de Tweede Kamer tot dat einde zal worden bijeengeroepen tegen den 20 of 21 dezer.

— Uit Alkmaar verneemt men het volgend berigt van den uitslag der overstemming tusschen de heeren jhr. mr. *R. J. Schimmelpenninck* en mr. *K. A. Poortman*, voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten Generaal, ter vervanging van den heer *J. J. Rochussen*. Ingekomen biljetten 1744. Van dit getal zijn uitgebragt op mr. *K. A. Poortman*, voormalig lid der Kamer en wethouder te Schiedam, 888 stemmen, en op jhr. mr. *R. J. Schimmelpenninck*, lid van den Gemeenteraad van Amsterdam, 845, zoodat is gekozen tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal mr. *K. A. Poortman*.

— Bij arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden (burgerlijke kamer) van gisteren, is, met vernietiging van het arrest van het Hof van Gelderland van 10 December 1856, de eerw. heer *H. ter Vaarwerk*, R. K. priester, ontslagen van alle regtsvervolging, ter zake der aanklagt van in zijne hoedanigheid van bedienaar der openbare godsdienstoefening gedragen te hebben het gewaad voor kerkelijke plegtigheden bestemd, en wel buiten gebouwen of besloten plaatsen.

— Gisteren morgen heeft te 's Hage het regiment grenadiers en jagers en daarna het regiment dragonders, op last des Konings, in de Maliebaan, in tegenwoordigheid van den Franschen kolonel en kommandant der chasseurs, den graaf *de Breda*, groote manoeuvres uitgevoerd. De graaf werd vergezeld door 's Konings adjudant, den heer *Mansfeldt*, die hem van zijn hotel had afgehaald.

— Z. M. heeft bij een dezer dagen genomen besluit, aan den kapitein eener dienstdoende schutterij, op zijn daartoe gedaan verzoek, vergund om het hem toegekend eereteeken voor langdurige diensten bij de schutterijen, te mogen dragen in goud, gelijk het hem door het korps onderofficieren en korporaals der betrokken schutterij, ter gelegenheid van het volbrengen zijner 20jarige dienst, ten geschenke is gegeven.

De kommissarissen des Konings in de onderscheidene provinciën zijn aangeschreven, dat die vergunning voor ditmaal en bij uitzondering door Z. M. is verleend geworden, en dat voor het vervolg van het organieke voorschrift, vervat in 's Konings besluit van 25 Dec. 1851 (*Staatsblad* n°. 149) wat de soort van het metaal of den vorm van het eereteeken betreft, niet meer zal worden afgeweken, met verzoek de kommandanten der schutterijen daarvan kennis te geven, ten einde teleurstelling der belanghebbenden te voorkomen.

— Laatstleden Donderdag werd door den heer *J. van Zuylen* de eerste steen gelegd aan den provincialen grond- en klinkerweg van Herpen naar Oss, in verbinding met den grooten weg van 's Hertogenbosch naar Grave, na welks daarstelling deze lang gewenschte verbetering in de gemeenschap met dat land en de hoofdplaats van Noord-Brabant zal tot stand komen.

— In de *Groninger Courant* leest men:

„De vervalsching van boter schijnt in vele steden op eene vrij groote schaal gedreven te worden, blijkens de menigvuldige klagten, die daarover worden geuit. Het kan zijn nut hebben, daarop de aandacht te vestigen. Te 's Hertogenbosch (?) is bij een opzettelijk ingesteld scheikundig onderzoek dezer dagen gebleken, dat het Nederlandsch pond boter was te zamengesteld uit 33 pCt. water, 40 pCt. kaarsvet en 27 pCt. werkelijke boter. Te Amsterdam wordt bij onderscheidene winkeliers die industrie in werking gebragt, om de kwantiteit van 1/4 vat of 40 ned. ponden boter te vervalschen en te vermeerderen met 13 tot 16 Ned. ponden en dat wel hoofdzakelijk door toevoeging van water. Een artikel, dat blijkens voorbeelden die waarschijnlijk nog met vele zouden kunnen worden vermeerderd, tot zoo groote vervalschingen aanleiding geeft, mogt wel aan een naauwkeurig onderzoek en toezigt worden onderworpen."

— Op de dezer week te Zwolle gehouden palm-paardenmarkt waren ruim 400 paarden aangebragt, van welke vele door Fransche, Hollandsche en andere kooplieden werden gekocht voor zeer hooge prijzen; voor sommige paarden werd *f* 600 en meer betaald.

— Donderdag middag ten 12 ure is te Delft de houten noodbrug, gelegen aan het Zuideinde, dienende tot passage van voetgangers tot zoo lang de nieuwe bascule-brug gereed zal zal, onder den last van een twintigtal personen, meestal werklieden van 's rijks constructie-winkel, die zich op dat oogenblik huiswaarts begaven, bezweken. Gelukkig zijn allen spoedig gered, waartoe voornamelijk veel heeft bijgedragen de krachtdadige pogingen in het werk gesteld door den schipper *G. Rennins*, die met zijn vaartuig in de nabijheid liggende, zich onmiddellijk met zijne twee knechts in een bootje begaf, en daardoor acht menschen uit het water redde. De overige werden ter weêrszijde van den wal, door de zich daar bevindende omstanders geholpen.

— In de gemeente Maasniel bij Roermond hadden sedert eenigen tijd elken avond charivari's plaats, die langzamerhand tot baldadigheden overgingen. De politie was niet bij magte die te doen eindigen, zoodat men marechaussée's uit Roermond ter adsistentie moest roepen. Hunne aanmaningen hielpen echter niet, zoodat zij het den 25. Maart, na weder vergeefs de verzamelden tot rust te hebben aangemaand, geraden achtten op de massa te vuren. Hierop volgde een regen van steenen, waardoor een der marechaussée's aan het hoofd ernstig gekwetst werd. Dezen waren daardoor genoodzaakt krachtdadiger middelen aan te wenden, en zij laadden daarom met scherp, en wondden bij het eerste vuur een der belhamers in de zijde, zoodat men voor zijn behoud vreest. De muitenden stoven daarop uiteen, aan de politie het veld latende.

— Ll. Zondag overleed te Maastricht jhr. *Christiaan Diederich Emerentius Johan Bangeman Huygens*, geboren den 4 November des jaars 1772, gepensionneerd minister van Staat, oud minister-resident in de Vereenigde Staten van Amerika en gevolmagtigd minister in Denemarken, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw en grootkruis van de Dannebrog-orde. De overledene, die zich door zijne uitgebreide wetenschappelijke kennis onderscheidde, en een man van groote verdiensten was, genoot de algemeene achting en wordt zeer betreurd.

— Uit van wege het Ministerie van Binnenlandsche Zaken openbaar gemaakte staten blijkt, dat 623 in Nederland gevestigde hoofden van huisgezinnen of op zich zelve staande personen, benevens 283 vrouwen, 997 kinderen en 21 dienstboden, alzoo te zamen 1924 personen, in 1856 als landverhuizers uit Nederland over zee zijn vertrokken.

— De jongste berigten uit Batavia, per Overlandmail ontvangen, gaan tot 11 Februarij.

Den 2den Januarij ll. zijn te Padang in publieke veiling voor Gouvernementsrekening, van de hand gezet 30,000 pikols koffij, welke hebben gerendeerd eene som van *f* 971,755: 50 of gemiddeld *f* 32: de pikol.

Gedurende 1856 werd te Padang aan koffij uitgevoerd eene hoeveelheid van 140,944 pikols, ter waarde van *f* 4,326,597, zijnde 43,093 picols meer dan in 1855 en eene meerdere waarde van *f* 1,677,880.

— Van Nias is berigt ontvangen, dat de hoofden in de Lagoendi baai Nederlandsch Gouvernement hebben erkend en in onderwerping zijn gekomen.

— Men leest in de *Oostpost* het volgende, gedagteekend Soerabaija den 26 Januarij: Dezen morgen is alhier op de reede aangekomen het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, gezagvoerder *Schippers*, medebrengende de passagiers van het Ned. Ind. stoomschip *Ambon*, gezagvoerder *Hugenholtz*, even als de *Padang*, toebehoorende aan de stoomvaart-onderneming der firma *W. Cores de Vries*. Het laatstgenoemd schip had den 24 de reede van Macassar verlaten, nadat het reeds ten gevolge eener verlorene reis op die reede was teruggekeerd. Voor deszelfs aankomst aldaar, had het stoomschip *Ambon* de reis uit de Molukkos herwaarts willen voortzetten, doch was even als de *Padang* teruggeslagen, en door het slechte weder in eenen staat geraakt, waardoor het onmogelijk was de reis naar Soerabaija verder voort te zetten.

— Volgens de berigten van Sumatras Westkust, tot 3 Januarij, hebben aanhoudende regens en zware winden aanzienlijke schade aan wegen, bruggen, sawas enz. toegebragt. Vooral de omstreken van Padang en de zuidelijke afdeeling zijn zwaar geteisterd. Eenige koffijaanplantingen hebben mede veel geleden. Overal was men bezig de aangerigte schade zoo veel mogelijk te herstellen, hetwelk door goed weder begunstigd werd.

— Op Celebes en onderhoorigheden hebben in de drie laatste maanden van 1856 de wegen, bruggen en waterleidingen door de gevallen zware regens en daardoor ontstane overstroomingen veel geleden. De berigten nopens het padiegewas in de afdeeling Bonthain en Boelecomba luiden over het algemeen gunstig. Van zeeroof was in de wateren van Celebes weinig gehoord. Daarentegen hadden in de Gouvernements- en daaraan grenzende landen vele moorden en amokpartijen plaats. De verpachting van 's Lands middelen voor 1857 heeft *f* 118,560 opgebragt. De aanzuivering der vertiening van het padiegewas had in de noorderdistricten geregeld plaats, terwijl, met 1 October 1856, in de zuiderdistricten nog slechts een achterstand van *f* 954 bestond,

— De berigten uit de Molukken, tot 1 Januarij, behelzen hoofdzakelijk dit: Op Amboina heeft de weersgesteldheid zich in de laatste helft van November door droogte en hitte gekenmerkt, maar sedert regende het bijna onophoudelijk. Den 13 November werd de ontvlugting uit 's Lands gevangenis van 12 zeeroovers ontdekt, die in April door Zr. Ms. stoomschip *Vesuvius* waren aangebragt. Het is gelukt hen weder in handen te krijgen. In de afdeeling Saparoea was men druk met het inoogsten der kruidnagelen bezig. De oogst werd op p. m. 281,200 ponden geschat. Te Hila was de oogst afgeloopen en bedraagt 93,465 ponden. In de afdeeling Amboina werd de oogst van de nagelen op 83,200 pond, begroot, waarvan 31,105 ponden zijn ingeoogst. In onderscheiden negorijen op de zuidkust van Ceram worden proeven met het telen van koffij genomen. Het padiegewas stond goed.

— De berigten uit de Wester-afdeeling van Borneo loopende tot den 11. Jan., behelzen het volgende:

De padieoogst staat over het algemeen goed. In de afdeeling Sambas hebben de aanhoudende regens de wegen overal in slechten staat gebragt.

In de Chinesche distrikten kunnen de werkzaamheden aan de nieuwe wegen, door het regenachtige weder en de moeijelijkheid van het terrein, slechts langzaam worden voortgezet.

Te Montrado heerscht veel vertier; verscheidene goudmijnen zijn daar geopend. De hier nieuw aangeplante koffijboonen staan vrij goed.

Te Sintang is de rust weder hersteld. De wd. resident dezer residentie vertrok den 21 Dec. 1856 met Z. M. stoomschip *Admiraal van Kinsbergen* en twee praauwen of sleeptouw, waarin zich een detachement van 40 man bevond, andermaal naar Sintang, en kwam daar, zonder bijzondere ontmoetingen, den 27. dier maand aan. Alles werd daar rustig bevonden; de oproerige hoofden hielden zich nog steeds aan de boven-Melahoei-rivier op.

Den 30. daarop gingen twee praauwen met een detachement van 75 man, onder bevel van den 1. luit. der infanterie *Conrad*, benevens 150 Dajakkers, in zes sampangs de Melahoei-rivier op en werden den volgenden morgen door het stoomschip, waarop zich nog 25 infanteristen van Sintang hadden ingescheept, gevolgd. Het stoomschip werd echter, wegens den lagen waterstand, genoodzaakt te ankeren. De togt werd daarop den volgenden morgen met de praauwen, waarbij zich nog eene gewapende sloep van het stoomschip, onder bevel van den luit. ter zee 2. kl. *de Steurs* voegde, verder voortgezet. — Den 2. Januarij keerde zij naar het stoomschip terug, medevoerende een der oproerige vorsten, pangeran *Ratoe*. De anderen hadden de vlugt verder de Melahoei op genomen. De verblijfplaats van dezen pangeran te Nanga Kaijan benevens nog eenige kampongs werden in de asch gelegd. Overigens leverde deze togt, uitgezonderd eenige geweerschoten op onze praauwen door de bewoners van de kampong Nanitoe, die echter bij het landen onzer troepen de vlugt namen, geene belangrijke bijzonderheden op.

Op de terugreis van Sintang raakte het stoomschip op eenige in de Melahoei liggende steenen vast, doch kwam eenige dagen daarna, zonder iets geleden te hebben, weder vlot.

De wd. resident verliet met een gedeelte der troepen het stoomschip en kwam, na te Sintang nog eenige zaken geregeld te hebben, den 7 Jan. te Pontianak terug.

EERSTE PROVINCIALE TENTOONSTELLING

VAN

NIJVERHEID,

TE

's HERTOGENBOSCH, AUGUSTUS 1857.

Aan alle Fabriekanten, Industriëlen, Hoofden van inrigtingen van Nijverheid, Kunstwerkers, Handwerkslieden enz. in Noordbrabant.

Reeds is door onderscheidene bekendmakingen en het alom verzenden van Programma's aangekondigd, dat de *Noordbrabantsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid* (onder bescherming van Z. M. den Koning en *de Vereeniging ter bevordering van Fabriek- en Handwerks-Nijverheid in Nederland* (beide afdeelingen 's Hertogenbosch), besloten hebben in de maand Augustus dezes Jaars eene EERSTE PROVINCIALE TENTOONSTELLING VAN NIJVERHEID te houden binnen 's HERTOGENBOSCH, en wel bij gelegenheid der Algemeene Vergadering van laatstgemelde Vereeniging, op dat tijdstip binnen die stad belegd.

Het nut eener zoodanige Tentoonstelling in het breede te ontvouwen, ware voorzeker overbodig. Door het bijeenbrengen van hetgeen Fabriekwezen, Kunst en Nijverheid vermogen, kan, en zal ongetwijfeld, het bewijs geleverd worden, dat onze schoone Provincie voor geene andere van ons Vaderland behoeft onder te doen; een eervolle wedstrijd wordt geopend tusschen de beoefenaren der verschillende vakken van Nijverheid, en door eene naaste vergelijking van onderscheidene voortbrengselen wordt een krachtigwerkend middel aan de hand gedaan, om naar die volmaaktheid te streven, welke het doel van elken nijveren burger wezen moet.

Deze waren de beweegredenen, welke beide afdeelingen leidden bij het organiseren dezer Eerste Provinciale Tentoonstelling; deze waren ook de beweegredenen, welke de leden van het Bestuur daarover nooplen, de hun opgedragen eervolle taak te aanvaarden en hen bereid maakten, alle mogelijke pogingen aan te wenden om deze hoogst belangrijke en nuttige onderneming tot een goed einde te brengen: zij waren ook de beweegredenen, welke buiten af, belangstellende corporatien en mannen overhaalden, om hunne pogingen met die van het Bestuur te vereenigen en tot meerder gemak der Inzenders als sub-commissien op te treden. *De Vereeniging ter bevordering der belangen van Handel en Nijverheid te Breda, de Kamers van Koophandel en Fabrieken te Eindhoven en te Tilburg* hebben zich reeds daartoe bereid verklaard en het Bestuur ziet nog meerdere toetredingen te gemoet, welke dadelijk door middel der dagbladen zullen bekend gemaakt worden.

Bij het Bestuur zelf of bij de sub-commissiën zal men gereedelijk alle noodige inlichtingen kunnen bekomen.

Zullen evenwel die vereende, geheel belanglooze pogingen, tot welzijn der Nijverheid van Noordbrabant aangewend, gedijen en vruchten dragen, dan behoort daartoe in de eerste plaats de welgemeende en krachtdadige medewerking van hen, ten wier behoeve de Tentoonstelling is ontworpen en die alleen in staat zijn haar te doen zijn wat zij wezen moet; dan behoort een edele wedijver de harten te ontvlammen van hen, wier voortbrengselen van allerlei aard, op Noordbrabants bodem gekweekt, der Nijverheid tot sieraad en tot eer verstrekken; en omdat dit zoo is, mag het Bestuur niet nalaten, een warm beroep op hunne belangstelling en deelneming te doen.

En men denke niet, dat het doel des Bestuurs is, uitsluitend eene verzameling uit te lokken van kostbare, alleen fijn en kunstmatig bewerkte voorwerpen van Nijverheid en Kunst; deze moeten voorzeker der Tentoonstelling tot eer en Noordbrabant tot roem verstrekken, maar het dagelijksche leven heeft ook zijne behoeften en daarom zal het Bestuur met het grootste genoegen eene eervolle plaats verleenen ook aan die voorwerpen, welke om hunne nuttigheid, eenvoudigheid en min kostbaarheid aanbeveling verdienen.

Ten einde aan de gewenschte deelneming een prikkel te meer te geven, heeft het Bestuur besloten, aan zoodanige voorwerpen, welke het waardig bevonden worden, eene billijke belooning en aanmoediging te verleenen door het uitreiken van zilver vergulde, zilveren, bronzen medailles en eervolle vermeldingen; het durft zich vleijen, door de bijdragen van aanzienlijke belangstellenden en de Nijverheid minnenden in staat gesteld te zullen zijn, die belooningen op eene zoo ruime schaal mogelijk te kunnen toekennen; niets zal het Bestuur aangenamer zijn, dan daartoe in het getal Inzenders zoo wel als in de hoeveelheid en hoedanigheid van het ingezondene aanleiding te kunnen vinden.

Eindelijk is het Bestuur bedacht geweest op eene billijke vergoeding van kosten en opofferingen, van de zijde der Inzenders aan te wenden, door zich voor te stellen eenige tentoongestelde voorwerpen aan te koopen, ten einde die, na daartoe bekomene magtiging, te doen verloten.

Is derhalve dezerzijds niets onaangewend gelaten, om aan Noordbrabants Nijverheid eene gelegenheid te openen om te schitteren, zoo durft het Bestuur zich dan ook vleijen, dat zijne pogingen door belanghebbenden op prijs gesteld zullen worden en daaraan door hen op eene waardige wijze zal worden beantwoord.

Zij ten slotte herinnerd, dat het bestuur de kennisgeving van inzending vóór of uiterlijk op 1e Junij e. k. te gemoet ziet, en dat de tijd der inzending bepaald is van 10 tot 25 Julij. De Tentoonstelling zal geopend worden op den 6 Augustus dezes jaars en voorloopig voortduren tot den 22 derzelfde maand.

's Hertogenbosch, Maart 1857.

Het bestuur der Eerste Provinciale Tentoonstelling van Nijverheid,

Jhr. *M. B. W. de Jonge van Zwijnsberge*, 1e Voorzitter.

J. van der Lande, 1e Secretaris.

Het Bestuur der *Vereeniging voor Handel en Nijverheid*, gevestigd te Breda, bovenstaande circulaire van het Bestuur der Eerste Provinciale Tentoonstelling, in Augustus dezes jaars te 's Hertogenbosch te houden, ter kennisse brengende van alle Fabriekanten, Industriëlen, Hoofden van inrigtingen van Nijverheid, Kunstwerkers, Handwerkslieden, enz. in deze stad en omstreken, neemt de vrijheid zich aan den inhoud daarvan te gedragen en HunEd. krachtig aan te sporen om zich deze schoone gelegenheid ten nutte te maken, en die vooral niet te laten voorbijgaan, om alzoo op het tijdstip waarop in Noord-Brabants hoofdstad een tal aanzienlijken van den Lande en van elders zullen vereenigd zijn, door inzending van een groot aantal voorwerpen, het bewijs te leveren wat de Nijverheid in onze streken vermag, en daardoor mede te werken om de gunstige bekendheid in dat opzigt van dit aanzienlijk deel van ons *schoon Gewest* te handhaven en meer en meer te doen uitkomen.

Ten einde die inzending, zoo veel immer doenlijk aan te moedigen, heeft het opgemelde Bestuur der Vereeniging met dat der voornoemde Tentoonstelling zich in betrekking gesteld, ten gevolge waarvan aan alle Inzenders, zonder onderscheid, kan worden aangeboden *kostelooze* opzending van- en weder terugzending naar Breda van de in te zenden voorwerpen.

Op grond van al het bovenstaande worden de Inzenders dringend uitgenoodigd aan de Tentoonstelling deel te nemen, en uiterlijk vóór den 1 Mei e. k., aan een der ondergeteekenden, dan wel telken Maandag avond in het lokaal der vereeniging op de Groote Markt alhier, voorloopige opgave te komen doen van de in te zenden voorwerpen, de namen en het beroep der inzenders en de verdere inlichtingen aldaar te verkrijgen in den geest van art. 5 van het alom verspreide Programma.

BREDA, 3 April 1857.

Het Bestuur der Vereeniging voornoemd,

J. A. v. d. BURGH, *Voorzitter*.
A. J. BOUWENS,
J. E. TEN BOS,
C. HULTERMANS, *Leden*.
N. KOOMANS,
A. W. STEVENS,
A. A. N. CUIJPERS, *Comm. Adm.*

Sedert het laatst opgegevene is nog bij de Uitgevers dezer voor de ongelukkige *Weduwe Rijken* te Bergen-op-Zoom in dank ontvangen: van D. B. een Coupon groot *f* 1.23½, en van een onbekende een Coupon groot *f* 2.47½; dus nu in 't geheel *f* 34.69.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 29 Maart tot en met 4 April 1857. 3 mann. 8 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 29 Maart tot en met 4 April 1857. 1 Huwelijk.

STERFGEVALLEN.

Van 29 Maart tot en met 4 April 1857. 2 mann. 1 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 3 April.

TARWE en ROGGE flaauw met weinig handel. Verk. van Tarwe: 128, 129 ℔ Jar. bonte Pools. *f* 368, 375; Van Rogge: 121 ℔ Amerik. *f* 258; 118 ℔ Petersb. *f* 214 aan de Zaan; 116 ℔ N. Inl. *f* 185 id.

GERST, HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD Voorjaar traag, Najaar onveranderd, op 9 v. Olie, te leveren in Oct. $75\frac{1}{2}$ P.

LIJNZAAD f 45 lager, 105, 106 ℔ Riga f 325; 107, 108 ℔ Archang. f 375.

RAAPOLIE lager afgegeven; op 6/w. $f\ 52\frac{1}{2}$; vlieg. $f\ 51\frac{1}{4}$; 1 Mei $f\ 49\frac{1}{2}$ à 1 Sept., Oct. en Nov. f 45 à $44\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; 1 Dec. $f\ 44\frac{3}{4}$ à $44\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$.

LIJNOLIE lager afgegeven; op 6/w. $f\ 42\frac{1}{2}$; vlieg. $f\ 41\frac{1}{4}$ à $40\frac{3}{4}$; 1 Mei, Sept., Oct., Nov. en Dec. f 41 à $40\frac{1}{2}$.

HENNEPOLIE op 6/w. $f\ 49\frac{3}{4}$; vlieg. $f\ 48\frac{1}{2}$.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks f 80 à f 85.

LIJNKOEKEN, per 104 stuks f 11 à f 15.

Van Lijnzaad is tegen Maandag e. k. in publieke veiling aangeslagen ca. 90 last 103/104 ℔ Libau en ca. 80 last 112/113 ℔ Odessa.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 3 APRIL 1857.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van f	11,00	tot f	11,20.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	6.50	» »	6,50.
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» »	0.00	» »	6,65.
Een dito pond Boter	» »	0,92	» »	0,94.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» »	1,90	» »	2,10.
Het 1000 Eiken Telhout			»	3 60.
Het 1000 Dool Hout			»	2,60.
De Har. Spaanders			»	4,10.
De » Struiken			»	3,50
De 100 Mutsaarden			»	5 00

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (3 *Arpil*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$; 3 pCt. $76\frac{1}{4}$; 4 pCt. $95\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; Sijndikaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $91\frac{3}{4}$; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pCt. 139; Rusland 5 pCt. $103\frac{3}{4}$; dito 1828—29 103; 4 pCt. 85; Id. bij Stieglitz $84\frac{1}{2}$; 5 pCt. 1854 $94\frac{7}{8}$, 95; dito 1855 $96\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; Eng. $4\frac{1}{2}$ pCt. 94; Spanje $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{7}{8}$, 25; 3 pCt. $38\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; 3 pCt. Portug. te Londen $45\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$; Oostenr. Metall. 5 pCt. $76\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Zilver Nat. 5 pCt. $77\frac{7}{8}$, $78\frac{1}{8}$; dito 1849—54 5 pCt. $86\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $39\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Mexico $22\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.